

A
B
C
D
E

Handläggare: Barbro Kristiansson
Tfn: 508 03 345

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss avseende förslag till revidering av Stockholms stads handlingsprogram för arbetet med barnkonventionen

Stadsdelsnämnden har fått rubricerade remiss för yttrande senast 2004-02-02. Anstånd för yttrande har beviljats till 2004-02-12. Övriga nämnder som fått remissen är Skärholmens SDN, Norrmalms SDN, Kulturnämnden, Idrottsnämnden och Stadsbyggnadsnämnden.

Förslag till beslut

1. Nämnden överlämnar och återoppar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering i detta ärende.

Jack Kindberg
stadsdelsdirektör

Cathrine Önnestam
chef för avdelningen för barn och ungdom

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och ungdom i samråd med avdelningen för individ och familj, avdelningen för integration och utveckling samt tekniska avdelningen. Ärendet har även behandlats på avdelningen för barn och ungdoms samverkansgrupp den 16 januari 2004 och lämnats till samordnaren för ungdomsrådet för synpunkter.

Bilaga

Remissen

Bakgrund

Stadsledningskontoret har för remissyttrande erhållit Sveriges tredje rapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter. I rapporten sker en genomgång av de åtgärder och det utvecklingsarbete inom barnkonventionens tillämpningsområde som på nationell nivå genomförts sedan den förra rapporten togs fram för fem år sedan.

Kommunfullmäktige i Stockholm antog 1997 ett handlingsprogram för Stockholm. I budget för 2003 beslutades att kommunstyrelsen får i uppdrag att uppdatera och revidera handlingsprogrammet för barnkonventionen.

Stadens förslag till handlingsprogram är benämnd ”En god start för barnet”, reviderat handlingsprogram för Stockholms stad 2004-2008.

I arbetet med att revidera handlingsprogrammet har en referensgrupp varit knuten till finansavdelningen bestående av tjänstemän från

socialtjänstnämnden, utbildningsnämnden, kyrkogårdsnämnden, gatu- och fastighetsnämnden samt Enskede-Årsta stadsdelsnämnd.

Remissens innehåll

Förslaget till revidering av Stockholms stads handlingsprogram för arbetet med barnkonventionen ska ses som redskap för hur nämnder, bolag och styrelser ska fortsätta arbetet med att integrera intentionerna i barnkonventionen i det ordinarie arbetet. Det ska komma till uttryck i lokala handlingsprogram och redovisas i verksamhetsprogrammet.

I förslaget till handlingsprogram har fyra av barnkonventionens artiklar lyfts fram:

- att barnets bästa skall beaktas vid alla beslut som fattas (artikel 3)
- att barnet har rätt att komma till tals (artikel 12)
- att varje barn har samma rättighet och lika värde, ingen skall diskrimineras (artikel 2)
- att varje barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)

För att anlägga barnperspektiv på innehållet i stadens verksamhet förslås att ett antal frågeställningar beaktas. Dessa frågeställningar kan vara:

Är beslutet bra för barn ?

Har barn fått tillräcklig information ?

Har barn getts möjlighet att uttrycka sin mening ?

Ja, på vilket sätt ?

Nej, orsak och konsekvenser

Utifrån angivna artiklar framhålls bland annat att samtliga förvaltningar, bolag och styrelser inom sitt område ska finna former för hur inflytande och information för barn och ungdomar ska utformas. Man ska utveckla arbetet med att motverka alla former av kränkande behandling av barn. Arbetsmiljölagen ska tillämpas för barn och arbetet mot mobbing och kränkande särbehandling ska förstärkas i staden.

I arbetet ska man utgå från barns rätt till ett självständigt liv samt till en säker och trygg uppväxtmiljö såväl inom familjen som i samhället i övrigt. Man ska bedriva tidigt förebyggande arbete som motverkar att barn tvingas leva i miljöer som präglas av t.ex våld och missbruk.

I förslaget till handlingsprogram berörs även hur kommunikation och uppföljningen ska ske. Där anges att måldokument, handlingsplaner, riktlinjer m.m. som styr stadens kommunala verksamheter ska vara i linje med FN:s barnkonvention. Samtliga förvaltningar, bolag och styrelser ska göra en kontinuerlig kartläggning med en plan och åtgärdslista som anger

vad som behöver utvecklas eller förändras för att barnkonventionens intentioner ska förverkligas. Redovisningen sker årligen i verksamhetsprogrammet.

Stadens handlingsprogram ska revideras vart femte år. I samband med revidering ska uppföljning ske av kommunstyrelsen.

Förvaltningens förslag

De artiklar ur barnkonventionen som behandlas i förslaget till handlingsplan har en tydlig koppling till stadens verksamhetsprogram, vilket är en förutsättning för förvaltningarnas framttagande av mål, arbetssätt och åtaganden som berör barnkonventionen.

I förvaltningens förebyggande arbete med tidiga insatser för barn i behov av särskilt stöd, arbetet mot mobbing och framttagande av forum för medinflytande för barn och ungdomar, finns många konkreta exempel på hur barnkonventionen genomsyrar verksamheten.

I stadsdelarnas myndighetsutövning riktat mot barn bör någon form av kvalitetssäkringssystem införas för att säkerställa att barns behov lyfts fram fullt ut i utredningsarbetet. Stockholms individ- och familjeomsorg deltar sedan 1999 tillsammans med några andra kommuner i landet i socialstyrelsens projekt "Barns behov i Centrum" (BBIC), som syftar till att utveckla ett utrednings- och kvalitetssystem i myndighetsutövning som riktar sig direkt till barn som far illa.

Utöver de artiklar som arbetsgruppen valt att belysa, finns även andra artiklar i barnkonventionen som är av vikt för barns trygghet och utveckling. Dessa kan t.ex. handla om frihet att utöva religion och tro, sociala åtgärder i upplysningssyfte för att skydda barn från olaglig användning av narkotika och andra droger, föreningsfrihet eller att barn med fysiskt eller psykiskt handikapp bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar självförtroende och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhället.

Under rubriken barnets rätt till liv och utveckling anges att barnet så långt som möjligt ska skyddas från olika riskfaktorer som påverkar barnets hälsa och utveckling. Det som hör till barnets utveckling skulle kunna förtydligas ytterligare genom att handlingsprogrammet även inriktar sig på artiklarna 28, 29 och 31. I dessa framhålls värdet av relevant utbildning genom att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag och fysisk och psykisk förmåga. De framhåller också vikten av barnets rätt

till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att till fullo delta i det kulturella livet.

Uppföljningen av hur ett handlingsprogram efterlevs är en stor och viktig fråga. I det framtagna förslaget till handlingsprogram har några frågeställningar tagits fram för uppföljningen. Fler sådana frågeställningar borde finnas med, särskilt under rubrikerna om barns lika värde och barnets rätt till liv och utveckling. I samband med framtagande av tjänsteutlåtanden som på något sätt kan beröra barn, kan exempelvis en checklista med olika frågeställningar medfölja ärendet.

Därtill kommer sedan frågan om vem som har mandatet att utifrån frågeställningarna bedöma huruvida handlingsprogrammet efterlevs. I det sammanhanget har de forum som finns för barns och ungdomars inflytande stor betydelse. Att ha inflytande är inte bara begränsat till möjlighet att lämna synpunkter, utan i det sammanhanget är det också viktigt att de barn/ungdomar som är involverade i beslutet även ges möjlighet att vara delaktiga i hela processen fram till beslut.

Ett handlingsprogram som berör barnkonventionen gäller även avdelningar som inte direkt har med barn att göra. Det kan t.ex. gälla tekniska avdelningar och förvaltningar som handlägger planärenden. Genom den internationella organisationen IPA:s nätverk för barnvänliga städer finns framtagna dokument med vägledning hur man använder sig av barnperspektiv i planering av bostads- och trafikmiljöer. Dessa och andra liknande dokument kan vara till hjälp i arbetet att förverkliga intentionerna i barnkonventionen. (IPA står för International Association for the Child's right to play.)

Arbetet med att förankra Stockholms handlingsprogram utifrån barnkonventionen måste vara en ständigt pågående process. En implementering och ett förhållningsätt till barnkonventionen, så att den ingår som en naturlig del i den dagliga verksamheten är en förutsättning för ett handlingsprogrammet ska efterlevas. Därför är det av vikt att gemensamma utbildningar sker fortlöpande för stadens förtroendevalda och tjänstemän.

Sammanfattningsvis kan sägas att ett övergripande handlingsprogram som ger stöd för stadens alla verksamheter att prioritera och förbättra barns uppväxtvillkor är ett bra redskap för att säkerställa innehållet i FN:s barnkonvention.